

Banská Bystrica dňa 18.9.2014 – bystrické „Stolpersteine 2014!“

Sme na bystrickej Hornej ulici, v časti ktorá je už za bývalou mestskou Hornou bránou.

Mestská ulica s rôznorodou architektúrou so zvyškami gotiky, baroka, renesancie, s jasnou stopou secesie („Art Nouveau“) s vilami i palotami a so záverom o novšej strohejšej mestskej dobe.

Tu pri najskromnejšom dome, skôr vidieckeho typu, pri dnes už jedinom jednopodlažnom dome Hornej ulice, bude uložený ôsmy a deviaty banskobystrický „Kameň zmiznutých“, na počesť pána Alexandra Gräbera (1890-1944) a pani Anny Gräberovej (1897-1944).

Tieto dva kamene sú spomienkou na našich susedov, banskobystrických obchodníkov s poľnohospodárskymi plodinami, pre mestské bytie veľmi užitočných. V novembri bude práve 70 rokov, keď boli obaja Gräberovci zatknutí fašistami, pár dní zavretí v blízkej Sédrii, na ktorú dovideli z dvora svojho domu, a potom bez milosrdenstva zavraždení v Kremničke.

Bystrická Horná ulica a jej ľudia prežili všeličo, jeden z príbehov bude vyznačený aj pred domom Gräberovcov. Pamäť Banskej Bystrice musí mať aj svoje hovoriace kamene, aby sa tragické zlyhania minulosti neopakovali, aby nám žiadni susedia nikdy viac nemizli...

Na dome je v súčasnosti príznačný nápis „U anjelov“, kamene jeho obyvateľov nech teda pripomenú, že dobro je treba chrániť, že ľudia potrebujú pamäť, vzájomnú úctu, pomoc, porozumenie. Inak bude v meste, v uliciach, v domoch, v ľuďoch pusto. Z povedomia obyvateľov Banskej Bystrice nech nemizne vôľa pre dobré vzťahy a zodpovednosť za seba i za tých druhých.

A ešte poznámka pre neznalých miestnych pomerov. Keď pôjdete po Hornej ulici od Námestia SNP vedzte, že hoci dole kopcom, uberáte sa však z dolného na horný koniec Hornej ulice. Idete dole, ale smerom hore Hronom, až ste na Hornej hornom konci a na Hornej konci, ale vlastne aj dole na Hornej hornom začiatku.

Keď pôjdete po Hornej ulici pripomeňte si, že Bystrica chce už len dobré začiatky a dobré konce. A spomeňte si na anjelov...